

Beslutningsforslag nr. **B 114**

Folketinget 2015-16

Fremsat den 31. marts 2016 af Josephine Fock (ALT), Rasmus Nordqvist (ALT) og Christian Poll (ALT)

Forslag til folketingsbeslutning om hensyntagen til social og miljømæssig bæredygtighed ved danske pensionsselskabers investeringer

Folketinget opfordrer regeringen til inden den 1. oktober 2016 at fremsætte lovforslag om ændring af lov om finansiell virksomheds bestemmelser for danske pensionsselskabers

investeringer, således at hensynet til social og miljømæssig bæredygtighed bliver et krav på lige fod med kravet om risikospredning og finansielt afkast af investeringerne.

Bemærkninger til forslaget

I dag er pensionselskaber underlagt lovmæssigt krav om risikospredning og finansielt afkast på investeringer. Disse krav opfattes af flere pensionselskaber som en barriere for udfasning af investeringer i fossil energi og for at prioritere investeringer i klima- og energiteknologi. Selv om Finanstilsynet har fastslået, at frasalg af denne type aktiver og prioritering af en etisk investeringsprofil er muligt inden for den eksisterende lovgivning, er det forslagsstillernes klare overbevisning, at danske pensionselskaber, enten bevidst eller ubevidst, fastlåses i et investeringsparadigme, der hører fortiden til – et paradigme, hvor et ensidigt fokus på den økonomiske bundlinje sker på bekostning af social og miljømæssig bæredygtighed frem for at understøtte den. Derfor skal det ikke kun være en mulighed at tage hensyn til social og miljømæssig bæredygtighed, det skal være en pligt.

I dag giver danske pensionselskabers investeringer i virksomheder inden for olie-, kul- og gasindustrien anledning til en potentiel CO₂-udledning, som er mere end 4,6 gange større end hele Danmarks årlige udledninger, hvis disse fossile reserver, som investeringerne bindes i, bliver udvundet (WWF, baggrundsnotat den 20. december 2013, side 4). Således er Danmarks og verdens fremskridt på klimaområdet, herunder udledningsreduktioner, fuldstændig afhængige af, at pensionsinvestorer ændrer kurs.

Der skal både tages hensyn til økonomisk, social og miljømæssig bæredygtighed i de investeringer, som Danmarks pensionskunder laver for fremtiden. Det nuværende forholdsvist snævre lovgivningsmæssige fokus på højst muligt afkast til pensionskunderne bør udvides til også at lægge vægt på pensionselskabernes ansvar for at foretage de investeringer, der understøtter en langsigtet samfundsudvikling med mål om en grøn omstilling af bl.a. energisystemet.

Hvis pensionselskaber i dag prioriterer hensynet til social og miljømæssig bæredygtighed, er dette kun lovligt, såfremt disse prioriteringer samtidig kan vurderes som sikre i forhold til at maksimere afkast og sprede risiko. Forslagsstillerne har to indvendinger mod dette: 1) Fortsættelse af massive investeringer i fossile brændsler er direkte i modstrid med arbejdet for at opfylde 2-gradersmålsætningen. 2) Sociale og miljømæssige hensyn bør aldrig være supplement til hensynet til afkast, men en betingelse, der skal efterleves på lige fod med hensynet til afkast.

Angående den første indvending vurderer IEA, at to tredjedele af kendte fossile energireserver skal forblive i underjorden, hvis vi skal holde den globale temperaturstigning under 2 grader, som aftalt ved COP21 i Paris 2015 (IEA, World Energy Outlook 2012 – Executive Summary, 2012, side 3). Dertil har Danmark en national målsætning om fossilafhængighed i 2050. Hvis Danmark skal leve op til disse klimamål, vil mange investeringer i netop disse energireserver blive værdiløse og er derfor forbundet med høj risiko. Kort sagt har pensionselskaber hidtil haft store afkast ved denne type investeringer, hvorfor de stadig udgør en væsentlig andel af alle pensionselskabers investeringsporteføljer.

Men hvis denne investeringsstrategi fortsætter, vil det være umuligt at lave ambitiøs klimapolitik uden at kompromittere danske pensionskunders interesser og vice versa. Det vil således være nødvendigt med en langt større kontinuitet mellem klimapolitik og pensionselskabers investeringsstrategi, hvis både pensionskunder og samfundet skal ende ud som vindere.

Vedrørende den anden indvending er det forslagsstillernes holdning, at bæredygtighed bør have øverste prioritet i det danske samfund. Dette gælder både økonomisk, social og miljømæssig bæredygtighed. I Danmark har pensionselskaber samlet aktiver for over 2.700 mia. kr. (»Aktiver for pensionsbranchen 2002-2014«, Forsikring & Pension, den 16. september 2015).

Pensionselskabernes investeringer har således stor indflydelse på samfundsudviklingen både herhjemme og i udlandet. Derfor er det af stor betydning, at investeringerne underbygger den samfundsudvikling og de målsætninger, der arbejdes for i resten af samfundet. Dette gælder bl.a. klimaområdet, hvor der kun med større investeringer i grøn energiteknologi og udfasning af klimabelastende virksomhed kan ske de nødvendige fremskridt. Dette er en vurdering, som verdens ledere lægger til grund for bl.a. FN's nye verdensmål, og som FN's Generalsekretær, Ban Ki-moon, eksplicit har opfordret verdens virksomheder og pensionselskaber til at forfølge (Ban Ki-moon, den 2. november 2014, i forbindelse med præsentation af IPCC's femte rapport om klodens klima).

Pensionselskaber i Danmark bør derfor udvikle og implementere kriterier og vurderingsmetoder, der sikrer, at deres beholdning af aktiver bidrager til opfyldelsen af FN's 2-gradersmålsætning, som Danmark har forpligtet sig på at arbejde for. Denne opgave vil være uoverkommelig for staten, hvis ikke danske virksomheder tager socialt ansvar og understøtter den ønskede samfundsudvikling, som politiske beslutninger reflekterer. Der er bred politisk enighed om, at Danmark skal være fossilafhængig i 2050. Derudover har Danmark forpligtet sig på at arbejde for, at den globale opvarmning holdes under 1,5 grader i forbindelse med klimaaftalen ved COP21 i Paris. Ifølge den danske regerings vejledning til ansvarlige investeringer, hvortil bl.a. Finansrådet og Finanstilsynet har bidraget, handler samfundsansvar om, at virksomheder udnytter de forretningsmæssige muligheder, der ligger i at bidrage til løsningen af samfundets sociale og miljømæssige udfordringer, f.eks. gennem udviklingen af energieffektive teknologier og miljøvenlige produkter (»Vejledning om ansvarlige investeringer«, Erhvervs- og Selskabsstyrelsen (nu Erhvervsstyrelsen), september 2010). Det er dette samfundsansvar, der ønskes fremmet gennem nærværende beslutningsforslag.

Pensionselskabernes opfølgning på Parisaftalen bør naturligt munde ud i, at selskaberne som aktive ejere sikrer, at deres investeringer har forretningsmodeller, der inden for minimum en 5-årig periode er kompatibel med COP21-afta-

lens mål om 2 grader. Dette vil naturligt betyde udfasningen af højrisikable olie-, kul- og gasudvindinger såsom virksomhed med tjæresand.

Det må desuden antages at være i pensionssekskabernes medlemmers interesse, da netop denne branche gennem massive investeringer i vedvarende energi og andre klimainitiativer kan fremme en udtalt samfundsinteresse i at fuldføre en grøn omstilling af samfundet. Således kan pensionskunder samtidig med at investere økonomisk ansvarligt tage et reelt samfundsansvar, som de i dag ikke har mulighed for. Kun få danske lønmodtagere vælger selv deres pensionsordning, og hvis de gør, har de ingen mulighed i dag for at vælge et pensionssekskab, der ikke inkluderer fossile energisekskaber i deres investeringsportefølje.

For at sikre pensionssekskabernes sociale ansvar vil det være naturligt at fastlægge krav om overenskomster for de virksomheder, man investerer i, ikke mindst de danske. Dette er en naturlig interessevaretagelse for medlemmerne i pensionskasserne, men skal også ses som en social og finansiel bæredygtig investering for de kommercielle pensionssekskaber, da det underbygger stabiliteten i samfundet og for Danmarks vedkommende den danske model. Det bør i forlængelse heraf fremmes, at pensionssekskaberne sikres mulighederne for at planlægge deres investeringer, så de så vidt muligt styrker produktionen og den reelle værdiskabelse og rentabilitet i de aktiver, hvor dette er relevant, og i brancher, deres medlemmer/kunder allerede er eller kan tænkes at være beskæftiget i.

Forslaget har derved samtidig til formål at åbne muligheden for at vælge mere etisk ansvarlige investeringer, ikke alene for pensionssekskaberne, men også for de borgere, som i dag reelt ikke har mulighed for at sikre deres interesser

gennem et pensionssekskab, såfremt de ønsker at understøtte en bæredygtig samfundsudvikling. Dette indebærer også et væsentligt større hensyn til investeringernes betydning for social bæredygtighed. Det er således ikke nok, at danske pensionssekskaber forpligter sig på at overholde danske og internationale retningslinjer for social ansvarlighed, hvad angår f.eks. forbud mod at investere i virksomheder, der forbyder sig mod diverse menneskerettigheds- og arbejdsrettighedskonventioner el.lign. Hensynet bør gå ud over, hvad der rent lov- og konventionsmæssigt tillades, således at der ikke alene stilles krav om, at sociale forhold ikke undermineres, men ydermere stilles krav om, at sociale udviklinger skal understøttes. Således skal investeringer, der på nogen som helst måde bidrager til eksempelvis skattely, monopoldannelse, forflyttelse af oprindelige folk osv., undgås. Dertil skal krav om OK-forhold på de arbejdspladser, man investerer i, indføres, sådan som visse norske pensionskasser har indført – altså, en overordnet pligt til at tage hensyn til den sociale bundlinje i investeringer.

Samlet set vil dette forslag ikke blot fjerne de forhindringer, som pensionssekskaber i dag oplever som begrænsende for en mere klimavenlig og social ansvarlig investeringsstrategi, det vil også have enorme positive effekter for det arbejde, som Danmark har foran sig, hvad angår nationale og internationale klimamålsætninger. Endvidere vil man med en betingelse om hensyn til social og miljømæssig bæredygtighed undgå, at pensionskunder med investeringer i højrisikable fossile energisekskaber vil se deres økonomiske interesser kollidere med samfundets overordnede ønsker for udviklingen af et bæredygtigt samfund.

Skriftlig fremsættelse

Josephine Fock (ALT):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om hensyntagen til social og miljømæssig bæredygtighed ved danske pensionssekskabers investeringer.

(Beslutningsforslag nr. B 114)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.